

۲۰۱۳/۱۱/۲۵

مير عبدالواحد سادات

احقاق حقوق مردم و يا اتلاف آن

قسمت پنجم

تذکر: بعد از نشر بخش های قبلی این نیشته، تعدادی زیادی از هموطنان با ارسال ایمیل و تماس تلفونی ذره نوازی فرموده و این کمترین را مورد تفقد قرار داده و با اظهار نظریات تکمیلی، انتقادی و پیشنهادات سازنده مرا رهنمایی نموده اند که از تمام آنان اظهار سپاس و منتظر نظر، نقد و تکمله بیشتر آنها میباشم. در هفته گذشته با دو نظر از هموطنان برخوردارم که سابقه سیاسی مرا محرک تحریر این نیشته قیاس فرموده اند که قیاس مع الفارق است؛ در حالی که انگیزه تحریر این نیشته پرداختن به مصائب و مسائل وطن است که در لابلای بخش های قبلی به وضاحت تذکار یافته است.

- انتقاد از خود و نقد گذشته :

در پروسه شناسایی به حقایق و رفتن بطرف عدالت، باید اصل انتقاد پذیری و انتقاد از خود و نقد گذشته به روش عام مبدل گردد. باوجود انتقادات زیادی که بر ح. د. خ. ا (حزب وطن) صورت میگیرد، نباید فراموش کرد که این حزب در انتقاد از گذشته خود پیشگام بوده چنانچه داکتر نجیب الله این موضوع را در زمان حاکمیت آن حزب چنین بازتاب داده است:

«به عوض کور، کالی، دودی، برای مردم قبر، کفن و مرمی دادیم.» صبغت الله مجددی که به صراحت لهجه شهرت دارد، در زمانیکه «ممثل دولت اسلامی مجاهدین» بود و هم در سالهای بعد از آن، کارنامه های تنظیم های جهادی را مورد انتقاد قرار داده است و چنانچه در مصاحبه با طلوع نیوز میگوید: «... کارهای را که این رهبران ... کردند، درین چند سال، خانه ها را ویران کردند، حیثیت ملت را بر زمین زدند، و چند هزار، بیست، سی هزار مردم را به قتل رسانیدند...».

رئیس جمهور کرزی نیز چندین بار قتل، کشتار و تباهی مردم در دوازده سال اخیر و احوال نابسامان و فساد و... سالهای حاکمیت خویش را با لحن انتقادی توضیح داده است.

عدم روحیه انتقاد پذیری در مجموع ابعاد سیاست افغانستان، باعث گردیده تا در فرهنگ عمومی جامعه جای نقد خالی باشد. متأسفانه در بسیاری موارد جای نقد و انتقاد سالم و سازنده را دشنام، هتاک و انتقام کشی گرفته است. افزود بر نقد و انتقاد، بسیار ضرور است تا عاملین جنگ ها و کشتار مردم در عذرخواهی، ابراز معذرت و بیان حقایق تشویق گردند، از مجموع عاملین حوادث هولناک دهه نود، تنها عبدالرشید دوستم (با هر انگیزه که بوده است) درین عرصه پیشگام گردیده است.

- تساهل، مدارا و تحمل:

فرهنگ همدیگر پذیری، تساهل، تحمل و مدارا از ارکان عمده دستیابی به صلح پایدار و ثبات محسوب میگردد. دشمنان تاریخی افغانستان در نقش مدافعین دروغین اسلام در اوایل قرن بیست ازکشتن «لاتی» و درآخرآن قرن از کشتن «کمونیست» فخر فروخته اند و در اوایل قرن جاری از کشتار سرباز و منسوبین قوای مسلح، بمثابه وجبیه دینی شرارت پیشه گان و دهشت آوران، صحبت مینمایند. (عکس ها و ویدوهای زیادی از برخورد غیر انسانی، تحقیر، توهین، شکنجه و آتش زدن اسیران منسوب قوای مسلح در یوتیوب و سایر منابع وجود دارد).

این پلان دشمنان تاریخی افغانستان، که با تبلیغات زهرآگین انجام یافته و مییابد، روحیه تخاصم و دشمنی را دامن زده، باعث نفاق و انقطاب شدید در جامعه شده است. در عقب این جنگ روانی - تبلیغاتی به خاطر تسخیر و تخدیر اذهان جوانان افغان، تا سرحد انتحار، مولاناهاى دجال پاکستان و شیوخ دهشت افکن عرب و متعصبین قم، قرار دارند. بدینرو اندیشه های انسانی تساهل، مدارا و تحمل که در فرهنگ افغانستان سابقه طولانی دارد؛ باید بطور گسترده در جامعه پخش گردد. درین راستا نه تنها دولت، نهاد های سیاسی، فرهنگی و جامعه مدنی مسئولیت دارند،

د پانو شمیره: له ۱ تر ۳

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاڼه: دليکنې دليکنيزې بڼې پاڼوالې دليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په خیر و لولئ

بلکه هر افغان با احساس و بادرک مکلفیت دارد تا درین عرصه تلاش نماید. (متأسفانه در بیرون از افغانستان تعدادی از روشنفکران بر عکس آن عمل مینمایند و انتقام گیری از رقبای سیاسی را به جای عدالت خواهی واقعی قرار داده اند.)

پخش و توسعه مدارا، تساهل و تحمل، از عوامل مؤثر تأمین حقوق بشر، حاکمیت قانون و دیموکراسی در جامعه افغانستان پنداشته میشود. مؤسسه ملل متحد در سال ۱۹۹۵ میلادی تعرف جالبی را از مدارا ارائه کرده است که مکمل بسیار خوبی برای این بحث خواهد بود:

«... مدارا نه تنها یک وظیفه اخلاقی، بلکه یک تعهد سیاسی است، مدارا فضیلتی است که صلح را محقق و فرهنگ صلح راجاگزین فرهنگ جنگ میسازد.»

- تبلیغ و تعمیم مستدام حقوق بشر:

بسیار ضرور است تا مفاهیم اعلامیه جهانی حقوق بشر و مفاد و ارزش های مندرج در اسناد بین المللی ناشی از آن طور مستدام برای مردم توضیح گردد. تعمیم کلتور حقوق بشر (Culture of human rights) به حیث یکی از وظایف اساسی دولت، نهادهای مدنی، اجتماعی و فرهنگی محسوب میگردد. وزارت معارف، مطبوعات و رسانه ها باید پروگرام های خاص را در زمینه طرح و عملی نمایند.

تا زمانیکه احترام به حقوق بشر (Respect for human rights) به یک اصل در جامعه و برای باشندگان، مبدل نگردد، جلوگیری از نقض حقوق بشر میسر نه خواهد گردید.

- اصلاح و ایزاد در قوانین داخلی:

بسیار ضرور است تا در قوانین داخلی در موارد آتی تغییرات به وجود آید:

الف. مطابقت قوانین داخلی با کنوانسیون های بین المللی که افغانستان به آن ملحق شده است.

ب. ساختن قوانین جدید و متمم به خاطر تطبیق کنوانسیون های متذکره در افغانستان.

ج. تعریف و تسجیل جرایم ضد بشری و ضد حقوق بشر و جنایات جنگی در قوانین افغانستان.

تحقق عدالت واقعی در عمل:

با آنچه گفته آمدیم تحقق عدالت در مجموع و منجمله «عدالت انتقالی» زمانی ممکن و میسر خواهد بود تا:

- بحران مشروعیت مهار گردد.

- دولت مشروع و ملی به وجود آید.

- حاکمیت قانون تحقق گردد.

- قوه قضائیه مستقل به وجود آید که بتواند عدالت را تطبیق و تضمین نماید.

در اینصورت و در صورت تعهد سیاسی - رسمی در عرصه ملی و بین المللی (چنانچه در بخشهای قبلی تذکریافت)، میتوان بخاطر تحقق عدالت واقعی مطمئن گردید.

نیلسن ماندیلا، قهرمان صلح، آشتی و مصالحه که توانست پروژه عدالت انتقالی را به بهترین وجه آن در جامعه پر از تضاد، تناقض و آشوب زده آفریقای جنوبی، محقق سازد، در رابطه تجارب خویش را چنین بیان می نماید: «زمانی که جهان با حاکمیت قانون، شفافیت، دیموکراسی و حقوق بشر مواجه می باشد، اینجاست که مسئله عدالت انتقالی مطرح می گردد و به همین منظور این پروژه باعث انکشاف و دیموکراتیزه شدن میگردد.»

با این امید واری که در پرتو حاکمیت قانون، تطبیق عدالت واقعی زمینه آنرا فراهم آورد تا هیچ مجرمی از چنگال قانون نجات نیابد.

این امیدواری زمانی یک سراب کاذب نخواهد بود، که افغانان با چنگ زدن به وحدت ملی (که هست و بود افغانستان در گرو آن است) منافع کشور و مردم را در صدر تمام اهداف و خواسته های خویش قرار دهند و به خاطر حفظ و بقای افغانستان که انهم بدون انکشاف و ترقی میسر نخواهد بود، صادقانه و با عبرت از درس های دردناک تاریخ، گام بگذارند.

د پانو شمیره: له ۲ تر ۳

افغان جرمن آنالین په درننیت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلپکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

آنچه در ذهن این حقیر مقدر بود؛ به حیث یک شخص مستقل و غیر وابسته به احزاب موجود سیاسی و بر مبنای حب الوطن من الايمان، با کمال احترام در پنج بخش به خدمت خوانندگان گرانقدر و هموطن عزیز ارائه گردید تا در پرتو نقد و نظر استادان و بزرگان در بحث های اختصاصی و مسلکی، مفاهیم و مطالبی را مشخص تر و گسترده تر، انکشاف بدهیم.

پایان

د پانو شمیره: له ۳ تر ۳

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنی د لیکنیزی بنی پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ